

בש"פ 859/22 - מיכאל טנסקי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 859/22

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

העורר: מיכאל טנסקי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום
2.1.2022 (כבוד השופט ע' כהן) ב-מ"ת
38810-10-21

תאריך הישיבה: י' באדר ב' התשפ"ב (13.3.2022)

בשם העורר: עו"ד יורם שפטל; עו"ד שרון נהרי
בשם המשיבה: עו"ד נעימה חנאווי-כראם

החלטה

1. ענייננו בהחלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 2.1.2022 (מ"ת 38810-10-21, השופט ע' כהן) שבגדרה הורה בית המשפט המחוזי על מעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו.

2. ביום 17.10.2021 הוגש נגד העורר ושניים נוספים (להלן: הנאשמים הנוספים) כתב אישום בן שלושה אישומים המייחס לו עבירות של סחיטה בכוח לפי סעיף 427 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק) (2 עבירות), סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק (3 עבירות), כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק, חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק, הדחה בחקירה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 249א(1) לחוק וחטיפה לשם סחיטה לפי סעיף

עמוד 1

על פי כתב האישום, העורר והנאשמים הנוספים, שעבדו עבורו, ביצעו את העבירות המיוחסות להם כלפי אדם המכונה בכתב האישום "הסוכן". ברקע הדברים נטען שהסוכן נקלע לחובות כבדים בסך של 400,000 ש"ח, ומשעה שהעורר ואחד נוסף לקחו על עצמם לכסות את חובותיו של העורר, הם נהיו לבעלי החוב שלו. על פי האישום הראשון, בתחילת שנת 2021 נפגשו העורר והסוכן במשרדו של העורר, בתואנה כי העורר מבקש לשוחח עם הסוכן על הפיגור בהחזריו החודשיים. על פי כתב האישום, במהלך הפגישה בין השניים העורר ניגש אל הסוכן, חנק אותו בגרונו, ודרש ממנו להחזיר לו עוד באותו היום את הכסף שהוא חייב לו, תוך שהוא מאיים עליו שאם לא יעשה כן - "הוא מת". לאחר ששחרר את הסוכן מחניקתו, העורר הוביל את הסוכן לחדר השירותים, הורה לו לפשוט את בגדיו ואיים עליו עם סכין מתקפלת; לאחר מכן לקח את בגדי הסוכן, יצא מחדר השירותים ונעל את הדלת, והותיר את הסוכן במשך כעשרים דקות נעול בחדר השירותים כשהוא ערום.

האישום השני מתייחס לאירוע שאירע בחודש פברואר 2021. על פי המתואר, הסוכן הגיע לפגישה שזומנה לו בדירתו של העורר בשעת לילה מאוחרת, כאשר בדירה נכחו העורר והנאשמים הנוספים. על פי כתב האישום, הנאשמים הנוספים תפסו את הסוכן והיכו אותו באגרופים ובמקל, תוך שהעורר עומד בסמוך וצופה; בהמשך העורר יצא את החדר והותיר את הסוכן יחד עם הנאשמים הנוספים, שהמשיכו להכותו. לאחר זמן מה שב העורר אל החדר והחל לאיים על הסוכן ש"יעשה מה שהוא אומר", שאם לא כן יפגע במשפחתו, תוך שהוסיף שאם הסוכן יפנה למשטרה העורר יפגע באמו. כתוצאה מאירוע זה סבל הסוכן משברים בידיו, בעצמות הפנים ובשיניו, ומחבלות נוספות. חברתו של הסוכן (להלן: חברתו של הסוכן), ששהתה מחוץ לדירה במהלך האירועים המתוארים, פינתה אותו לבית החולים - שם אושפז ונותח עקב השברים בידיו. יצוין שבית החולים דיווח למשטרה על הגעתו של הסוכן לבית החולים, ושוטר הגיע לבית החולים על מנת לתשאל את הסוכן וחברתו של הסוכן; אלא שמשום פחדם של האחרונים מהעורר והנאשמים הנוספים, הם נמנעו מלספר את האמת על שאירע.

במשך חודשים אחדים נמשכו ניסיונותיו של העורר לגבות מהסוכן את חובו, תוך שהוא מאיים שיפגע בו ובמשפחתו אם לא ימלא אחר הוראותיו. במסגרת האישום השלישי מואשמים העורר והנאשמים הנוספים בחטיפתה לכאורה של חברתו של הסוכן ביום 27.6.2021, זאת על פי כתב האישום במטרה ללחוץ על הסוכן לשלם את חובו. על פי המתואר, העורר והנאשמים הנוספים נכנסו לרכב שבו ישבה חברתו של הסוכן, נעלו את דלתות הרכב והסיעו אותה לדיונות בפארק לכיש באשדוד. הם החלו לתשאלה בנוגע לסוכן ומיקומו; משענתה שאינה יודעת היכן הוא נמצא, החלו לאיים עליה שיפגעו בה ובבתה. במהלך האירוע, העורר יצר קשר עם הסוכן באמצעות הטלפון הסלולרי של חברתו של הסוכן, איים עליו ועל בני משפחתו ודרש ממנו להשיב לידי העורר את הכספים שהוא חייב.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרים של העורר והנאשמים הנוספים עד לתום ההליכים נגדם. ביום 15.12.2021 התקיים דיון לפני בית המשפט המחוזי, במסגרתו הסכים סניגורם של הנאשמים הנוספים למעצרים עד תום ההליכים, זאת לנוכח העובדה שממילא הם עצורים במסגרת הליך אחר שמתנהל נגדם, והדיון נמשך בעניינו של העורר בלבד.

בהחלטה מיום 2.1.2022 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות. בית המשפט המחוזי סקר את הראיות העומדות לחובת העורר, ובכללם הודעות שמסרו הסוכן וחברתו של הסוכן במשטרה, שבהן הם

תיארו את האירועים נושא כתב האישום; וכן הקלטה ותמליל של שיחה שהקליט הסוכן בינו לבין העורר במהלך החטיפה. בית המשפט סבר שדי בראיות שהוצגו כדי לבסס סיכוי סביר להרשעת העורר, ועל כן הן עומדות ברף הדרוש בשלב הדיון במעצר עד תום ההליכים. בית המשפט עמד על כך שאין בפי העורר טענות משמעותיות בהתייחס לסתירות בהודעות הסוכן וחברתו של הסוכן או טענות משמעותיות נגד מהימנותם; וממילא, בשלב הדיון במעצר עד תום ההליכים בית המשפט אינו נדרש לשאלות של מהימנות עדים או למשקלן של העדויות, אלא אם כן מדובר בסתירות מהותיות וגלויות לעין. בית המשפט ציין שהמדינה טוענת לקיומן של ראיות נוספות וחזוקים לעדויות הסוכן והחברה, לרבות מסמכים רפואיים המלמדים על החבלות שנגרמו לסוכן, הקלטות של שיחות, נתוני "איתורן" ואיכונים מעת החטיפה, ועוד; אך ציין כי בהינתן המסקנה שאליה הגיע, הוא אינו נדרש ליתר הראיות.

באשר למסוכנות העורר, בית המשפט המחוזי הפנה לכך שלנוכח המעשים המיוחסים לעורר, קמה נגדו עילת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. בית המשפט עמד על כך שהמעשים המיוחסים לעורר מלמדים כשלעצמם על מסוכנות גבוהה הנשקפת ממנו. זאת כאשר על פי כתב האישום העורר נקט פעם אחר פעם באמצעים אלימים לגביית החוב הנטען, תוך שהוא מפעיל על הסוכן אלימות קשה, סוחט אותו באיומים ובכוח כולא אותו, ואף חטף את חברתו של הסוכן על מנת לסחוט אותו. בית המשפט אף הביע חשש מכך שהעורר עלול לפעול לשיבוש מהלכי משפט ולהשפיע על עדים אם ישוחרר לחלופת מעצר. במצב דברים זה, בית המשפט סבר שאין מקום להפנות את העורר לתסקיר שירות מבחן, שכן לשיטתו מדובר במקרה שבו ברור על פני הדברים שחלופת מעצר לא תסכון. בהקשר זה הפנה בית המשפט לעברו הפלילי של העורר הכולל עבירות אלימות ועוד, כאשר סך כל הרשעותיו של העורר עומד על 11 במספר, והוא נדון בגין למאסר בפועל לתקופה מצטברת שמעל שמונה וחצי שנים.

4. על החלטה זו הוגש הערר דנן. במסגרתו העורר מבקש כי בית המשפט יקבע כי אין כנגדו ראיות לכאורה ברמה הנדרשת ויורה על שחרורו ממעצר; ולחלופין הוא מבקש כי בית המשפט יורה על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו שיבחן את האפשרות להשמתו במעצר בית. העורר מכחיש מכל וכל את המיוחס לו בכתב האישום, כאשר לטענתו כלל לא לקח חלק באירועים נושא האישום הראשון והשני; ואילו לגבי האישום השלישי, נטען שלא התרחשה כל חטיפה, אלא שחברתו של הסוכן נסעה איתו ועם הנאשמים הנוספים מרצונה. לטענתו של העורר, הסוכן "מעליל עליו עלילות" על מנת להתחמק מתשלום חובו, ועל כן אין לייחס אמינות לעדויותיהם של הסוכן וחברתו של הסוכן. העורר מוסיף שהראיות הקיימות נגדו הן חלשות, ועל כן לא היה מקום למעצרו עד תום ההליכים. על חולשת הראיות הוא מבקש ללמוד מכך שקיימות הקלטות שלכאורה מפלילות אותו בסחיטה של שניים אחרים דווקא, אך עובדה היא שבעניינם לא הוגש נגדו כתב אישום; ואם אותן הקלטות אינן מהוות תשתית ראייתית חזקה דיה להפללתו בסחיטה של האחרים, אזי בתיק הנוכחי - הנסמך על הודעות במשטרה ולא על הקלטות בכל הנוגע לשני האישומים הראשונים - מקל וחומר שלא ניתן לטעון שקיימות ראיות לכאוריות בעוצמה הנדרשת. כך לשיטתו של העורר.

בכל הנוגע למסוכנות העורר, נטען שגם לפי עובדות כתב האישום מסוכנותו היא נקודתית כלפי הסוכן, ולא כלפי אחרים; וממילא הסוכן מוגן כיום במסגרת תוכנית להגנת עדים. העורר מדגיש שהעבירות המיוחסות לו הן ב"מדרג הנמוך" של עבירות סחיטה, וזאת לעומת מקרים של גביית דמי חסות שבהם המסוכנות היא גבוהה וכללית. עוד מציין העורר כי בין אירוע החטיפה ובין מעצרו של העורר חלפו כשלושה חודשים, שבמהלכם לא נטען שהעורר פגע בסוכן, בחברתו של הסוכן או בבני משפחתו, ומכאן ניתן ללמוד שמסוכנותו בפועל אינה גבוהה כפי שנטען. טענה נוספת שהועלתה היא שהעורר נעצר בעבר עד תום ההליכים במסגרת הליך אחר שבו הואשם ברצח; אלא שלאחר שלוש שנים

שבהן נוהל התיק, לבסוף זוכה מהמיוחס לו. נסיבות אלה, לשיטתו של העורר, מהוות נסיבות מקילות, שמצדיקות את הפניית העורר לתסקיר מאת שירות המבחן ובחינה של חלופת מעצר אפשרית.

בדיון שהתקיים לפניי ביום 13.3.2022, שב בא-כוח העורר על עיקרי הערר. מנגד, טענה באת-כוח המדינה כי מכתב האישום מצטייר תמונה שלפיה העורר היה הדמות הדומיננטית שהפעילה את יתר המעורבים, וכי אינו בוחל באמצעים אלימים ובאיומים. מכאן, שמסוכנותו אינה נקודתית אלא כללית. באת-כוח המדינה הוסיפה והפנתה לעברו הפלילי של העורר המלמד גם הוא, לשיטתה, על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. עם זאת באת-כוח המדינה אישרה כי הסוכן מצוי כיום "תחת אבטחה מסוימת", ומעבר לכך לא יכלה לפרט. בהתייחס למעצרו הקודם של העורר, שנטען שהתברר כמעצר שווא, באת-כוח המדינה עמדה על כך שהעבירות שבהן מואשם העורר כעת עומדות בפני עצמן, ולא ניתן ללמוד מזיכוי בעבר מעבירות אחרות על אודות מסוכנותו בהליך הנוכחי.

5. לאחר עיון בכתובים ושמיעת טיעוני באי-כוח הצדדים, לא ראיתי מקום לשנות מן ההחלטה נושא הערר. במישור הראיתי, עיקר טענותיו של העורר מופנות כלפי מהימנותם של הסוכן וחברתו של הסוכן. ככלל, בשלב המעצר בית המשפט אינו נדרש לבחון את מהימנות העדים או את משקלן של העדויות; זאת מלבד מקרים שבהם על פני הדברים קיימות סתירות מהותיות וגלויות, המעוררות ספק ממשי בקיומן של ראיות לכאורה (בש"פ 493/22 מדינת ישראל נ' חסין, פסקה 22 (6.2.2022); בש"פ 3971/21 אל זיאדנה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (29.6.2021)). העורר לא הצביע בשלב זה על סתירות מהותיות בגרסותיהם של הסוכן וחברתו של הסוכן, אלא מיקד את טענותיו במניעיהם; ומקומן של טענות אלה להתברר בהליך העיקרי. לצד זאת יוער, כי בית המשפט המחוזי נתן את דעתו לספקות שהעלה העורר בפניו, ומצא שהעדים נתנו מענה לספקות אלה בהודעותיהם. כך, למשל, העורר טוען שבהקלטה מן החטיפה הנטענת ניתן לשמוע את חברתו של הסוכן צוחקת ברקע, ומכאן שאין זה מתקבל על הדעת שנחטפה על ידי העורר; אלא שבית המשפט המחוזי מצא שזו הסבירה מדוע היא צחקה, וכי אין בכך כרסום ראיתי המצדיק את שחרורו של העורר ממעצר. בהינתן האמור, איני רואה מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי באשר לקיומן של ראיות לכאורה.

מעבר לכך, העורר מבקש להשוות בין הראיות העומדות לחובתו בהליך הנוכחי ובין ראיות שלדבריו בכוחן להפלילו לכאורה בעבירות שכוונו נגד שניים אחרים, ושלגביהן לא הוגש כתב אישום. אלא שהראיות הקיימות בהליך הנוכחי ניצבות בפני עצמן, והשאלה היא אם כשלעצמן הן מבססות סיכוי סביר להרשעת העורר במיוחס לו. זאת בלא לערוך השוואות לראיות ככל שקיימות ביחס למעשים שביצע לכאורה העורר כלפי אחרים ושבגינם הוגש או לא הוגש כתב אישום.

באשר למסוכנות העורר, גם כאן דעתי כדעתו של בית המשפט המחוזי. מסוכנותו של העורר נלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו, הכוללים מעשי סחיטה ואיומים תוך הפגנת אלימות קשה כלפי הקורבן ואף חטיפת חברתו. עיון בעברו הפלילי של העורר מלמד כי לחובתו שורה ארוכה של הרשעות קודמות בעבירות תקיפה, התפרצות, גניבה, ועוד; בגין הרשעות אלה נגזרו על העורר עונשי מאסר ממושכים, ובהם 20 חודשים (הרשעה מ-2004), 19 חודשים (הרשעה מ-2006), 24 חודשים (הרשעה מ-2008), ו-42 חודשים (הרשעה מ-2015). אופיים החמור של המעשים המיוחסים לעורר, יחד עם עברו הפלילי המכביר, מלמדים על חוסר מוראו של העורר מן החוק ועל המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו כלפי כולי עלמא. על כך יש להוסיף את שנפסק לא פעם לגבי עבירות של סחיטה באיומים, שבעבירות אלה קיים גם חשש מובנה לשיבוש מהלכי משפט ועל כן חלופת מעצר לא תסכון (בש"פ 7385/19 אברהם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (25.11.2019); בש"פ 4684/15 פלאח נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.7.2015)). בהקשר זה, ברי כי אין

נפקות לטענה כי המסוכנות של העורר היא כלפי הסוכן בלבד, שכן החשש מפני תרחיש שבו נאשם המשוחרר ממעצר יטיל מורא על קורבן האיומים הוא חשש ממשי ומובנה בעבירות ממין זה. אמנם, באת-כוח המדינה אישרה שהסוכן "מצוי תחת אבטחה מסוימת", אך לא ניתן להסיק מכך שבמצב דברים זה הסוכן אינו פגיע; וממילא לא הופגו החששות לגבי פגיעה בחברתו של הסוכן, שלגביה לא ידוע אם היא מוגנת. גם אין יסוד לומר שלא נשקפת מסוכנות מן העורר כלפי אחרים. בהינתן כל האמור, אינני סבורה כי יש בכוחה של חלופת מעצר לאיין את מסוכנותו של העורר או את החשש משיבוש מהלכי משפט, ועל כן אין מקום או טעם להורות על עריכת תסקיר מעצר לעורר בשלב זה.

לפני סיום, אציין כי לא מצאתי בעובדה שהעורר היה נתון במעצר במשך כשלוש שנים בעבר, ולבסוף זוכה, כדי להטות את הכף לטובת קבלת הערר והפניית העורר לתסקיר. כך משעה שהמעשים החמורים המיוחסים לעורר בהליך הנוכחי עומדים בפני עצמם, מה גם שבהינתן עברו הפלילי המכביר ניכר שהעורר אינו מתיירא מאימת הדין.

6. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ד באדר ב' התשפ"ב (27.3.2022).

ש ו פ ט ת